

۲-۲: آیین‌نامه رشته قرائت (تحقیق، ترتیل) و حفظ

۲-۲-۱: کلیات رشته‌های قرائت (تحقیق، ترتیل) و حفظ

۲-۲-۱-۱: امتیازات رشته‌های مختلف مسابقات:

رشته حفظ			رشته‌های قرائت تحقیق و ترتیل	
امتیاز	عنوان		امتیاز	عنوان
۳۵	تجوید	صحت قرائت	۳۵	تجوید
۱۵	وقف و ابتدا		۱۵	وقف و ابتدا
۲۰	صوت		۲۰	صوت
۳۰	لحن		۳۰	لحن
۱۰۰	صحت حفظ	صحت حفظ	-----	-----
۲۰۰	جمع امتیازات		۱۰۰	جمع امتیازات

تبصره ۱: در مسابقات دانشگاهی و کشوری نمره نهایی حافظ از ۷۰٪ نمره صحت حفظ و ۳۰٪ نمره صحت قرائت تشکیل می‌گردد. در مسابقات مقاطع بالاتر، نمره نهایی حافظ مشتمل بر ۵۰٪ نمره صحت حفظ و ۵۰٪ نمره صحت قرائت خواهد بود.

تبصره ۲: برای کسب رتبه در هر مقطع و جواز حضور در مقطع بعد، حداقل امتیاز کسب شده توسط متسابقین به شرح جدول ذیل می‌باشد:

حد نصاب رشته‌های قرائت و ترتیل

عنوان / مقطع	تجوید	وقف و ابتدا	صوت	لحن
دانشگاهی	۲۰	۸	۱۱	۱۶
کشوری	۲۲	۹	۱۲	۱۸

حد نصاب حفظ

عنوان / مقطع	صحت حفظ	تجوید	وقف و ابتدا	صوت	لحن
دانشگاهی	۶۰	۱۹	۸	۹	۱۴
کشوری	۷۰	۲۱	۹	۱۰	۱۶

۱- مبنای مسابقات حفظ و قرائت قرآن کریم در تمام مقاطع (دانشگاهی - کشوری - ملی) روایت حفص از عاصم و در مقطع کشوری و ملی، از طرق مشخص شده در بخش تجوید همین آیین نامه (بخش ۴-۲-۳) و مشروط به اجتناب از ترکیب طرق می باشد.

۲- شرکت کنندگان هر مقطع به محض حضور در جایگاه و اعلام مجری یا داوران، به قرائت یا پاسخگویی به سؤالات خواهند پرداخت.

۲-۲-۱-۲ میزان قرائت در رشته ها، جنسیت ها و مقاطع مختلف:

رشته	جنسیت	دانشگاهی	کشوری	ملی	
				مرحله اول	مرحله دوم
قرائت تحقیق	خواهر	۸ سطر	۱۰ سطر	۱۰ سطر	۱۵ سطر
	برادر	۸ سطر	۱۰ سطر	۱۰ سطر	۲۰ سطر
قرائت ترتیل	خواهر	۱۰ سطر	۱۰ سطر	۱۲ سطر	۲۰ سطر
	برادر	۱۲ سطر	۱۲ سطر	۱۵ سطر	۳۰ سطر
حفظ	خواهران و برادران	هر سوال ۱۰ سطر	هر سوال ۱۰ سطر	هر سوال ۱۲ سطر	هر سوال ۱۵ سطر
		هر سوال ۱۰ سطر	هر سوال ۱۰ سطر	هر سوال ۱۲ سطر	هر سوال ۱۵ سطر
		هر سوال ۱۰ سطر	هر سوال ۱۰ سطر	هر سوال ۱۰ سطر	هر سوال ۱۲ سطر

تبصره ۱: ملاک سطرها، مصحف شریف به خط عثمان طه ۶۰۰ صفحه ای دارای ۱۵ سطر در صفحه می باشد.

تبصره ۲: برای دانشگاه های جامع بجای مرحله دانشگاهی می توان دو مرحله مرکز / واحد و استانی را لحاظ کرد.

تبصره ۳: سطرها باید پیوسته باشد.

۱- در مسابقاتی که نوبت مسابقه قرائت و حفظ هر یک از متسابقین براساس قرعه تعیین شود در صورت عدم حضور متسابق و حداکثر با فاصله یک نفر حذف می شود. در سایر مسابقاتی که قرعه تعیین نمی شود با دو مرتبه خواندن نام هر یک از متسابقین و عدم حضور ایشان نام وی از دور مسابقه حذف می شود.

۲- مسابقات قرائت تحقیق و ترتیل و حفظ کل در مقطع ملی در صورت نزدیکی امتیازات افراد برتر و یا بستگی به نظر هیئت داوران و ستاد برگزاری مسابقات می تواند در دو مرحله برگزار گردد. در اینصورت در هر رشته حداکثر ۵ نفر برتر به مرحله دوم (فینال) راه خواهند یافت.

تبصره ۴: در مقطع ملی، در تمام رشته‌ها ۳۰٪ امتیاز مرحله مقدماتی با ۷۰٪ امتیاز مرحله فینال جمع شده و حائزان رتبه‌های برتر مشخص می‌شوند.

تبصره ۵: در صورت برگزاری مرحله دوم (فینال) داوری توسط همان ترکیب نفرات داوران مرحله اول انجام می‌پذیرد.

۱- وجود مغایرت بیش از ۵٪ در رشته صحت حفظ و ۱۰٪ در امتیازات سایر داوران قابل رسیدگی در هیأت نظارت می‌باشد.

۲- کنترل مصحف مورد استفاده متسابقان، جایگاه و مصحف مورد استفاده داوران، برعهده‌ی رئیس هیأت داوران می‌باشد.

۳- تقاضای تجدید نظر از طریق فرم پیش‌بینی شده و طبق روال انجام شود.

۴- تصمیم‌گیری داوران و ستاد برگزاری مسابقات، درباره مطالب پیش‌بینی نشده، با رعایت اصول حاکم بر آیین‌نامه، نافذ می‌باشد.

۲-۲-۲: کلیات رشته‌های قرائت (تحقیق - ترتیل)

۱- قطعات قرائت (تحقیق - ترتیل) در مسابقات ملی توسط کمیسیونی متشکل از داوران رشته‌های مختلف تعیین می‌گردد.

۲- آیات قرائت هر قاری (تحقیق - ترتیل) با فاصله قرائت نفر قبل و به قید قرعه تعیین می‌گردد.

تبصره ۲: در صورت دو مرحله ای شدن مسابقات قرائت تحقیق و ترتیل برای افراد راه یافته به مرحله نهایی مسابقات قرائت تحقیق و ترتیل در مقطع ملی، قرعه‌ای یکسان انتخاب شده و با فاصله یک نفر در قرنطینه به ایشان اعلام می‌گردد.

۳- حداقل امتیاز متسابقان در رشته‌های قرائت (تحقیق - ترتیل) :

تجوید	۱۰	وقف و ابتدا	۵	صوت	۷	لحن	۱۰
-------	----	-------------	---	-----	---	-----	----

۲-۲-۳: کلیات رشته حفظ قرآن کریم:

۱- میزان ارائه محفوظات در مسابقات حفظ، در رشته حفظ کل از هر ۱۰ جزء یک سؤال و در بقیه رشته‌های حفظ، دو سؤال از دو قسمت مساوی محفوظات خواهد بود. سوالاتی تواند از ابتدای صفحه نباشد که در اینصورت باید برای همه به صورت یکسان اعمال شود. تعداد سطر در هر سوال مطابق با جدول مندرج در بند ۱-۴ می‌باشد.

تبصره ۱: محفوظات حافظ باید پیوسته بوده و در غیر این صورت باید مشتمل بر دو بخش مساوی باشد.

۲- داور یا داوران رشته صحت حفظ (چه در هدایت و چه در داوری) باید حافظ کل قرآن کریم باشند.

۳- در صورت نیاز، انتخاب داور هادی از سوی کمیته مسابقات صورت می‌پذیرد.

۴- مطابق با بند ۱-۶ همین آیین‌نامه در صورت برگزاری مرحله دوم (فینال) در رشته حفظ کل در مرحله اول برادران می‌بایست حداقل نمره ۸۰ از ۱۰۰ و خواهران نمره ۷۵ از ۱۰۰ را در بخش صحت حفظ کسب نمایند تا بتوانند در مرحله بعد راه یابند.

۵- داوری که هدایت شرکت کنندگان در یک رشته از رشته‌های حفظ را عهده‌دار می‌شود، لازم است تمام شرکت‌کنندگان آن رشته را هدایت نماید. در مسابقاتی که چند رشته حفظ وجود دارد دیگر داوران صحت حفظ نیز می‌توانند هدایت حفظ را در سایر رشته‌ها عهده‌دار گردند.

تبصره ۲: داور هادی نیز به تلاوت حافظ امتیاز خواهد داد.

۵- داوران وقف و ابتدا، تجوید، صوت و لحن برای هر یک از سؤالات حافظ، نمره کامل را به صورت جداگانه منظور نموده و نمره نهایی حافظ در هر بخش معدل نمرات مذکور خواهد بود.

۶- اشتباهات در اعراب، حروف و کلمات، مواردی مانند وصل به سکون یا وقف به حرکت، اشباع یا عدم اشباع کلمات خاص، تبدیل حرکات کوتاه به کشیده و بالعکس، فقط توسط داوران رشته صحت حفظ کسر امتیاز گردیده و داوران رشته تجوید امتیازی از حافظ کسر نخواهند نمود.

۷- آب پریدن در گلو، سسکه و نظایر آن فقط توسط داور رشته صحت حفظ کسر می‌شود.

۸- تکرار آیات یا قسمتی از آن و هم چنین مکث بیش از حد از سوی حافظ، فقط در بخش صحت حفظ کسر امتیاز می‌گردد و داوران رشته وقف و ابتدا امتیازی کسر نخواهند نمود.

تبصره ۳: داوران وقف و ابتدا و لحن در رشته حفظ، فقط در مواردی که حافظ به صورت اختیاری محلی را برای وقف و

ابتدا انتخاب می‌نماید، از او کسر امتیاز می‌نمایند و مواردی که حافظ به دلیل فراموشی، وقف یا مکث نموده یا برای

تصحیح قسمتی که اشتباه تلاوت شده، ابتدا می‌نماید را لحاظ نمی‌نمایند.

۹- حداقل امتیاز متسابقان در رشته‌های حفظ در عناوین مختلف عبارتست از:

صحت حفظ	۳۰	تجوید	۱۰	وقف و ابتدا	۵	صوت	۷	لحن	۱۰
---------	----	-------	----	-------------	---	-----	---	-----	----

انتخاب سؤال:

۱۰- لازم است سؤالات به صورت قرعه و برای هر نفر تمام سؤالات در یک قرعه در نظر گرفته و مطرح شود.

۱۱- رعایت عدالت در انتخاب سؤال از جهت مکان شروع آیه در صفحه، انتقال تلاوت به صفحه بعد، تعداد سطور و ...

ضروری می‌باشد.

هدایت حفاظ:

۱۲- لازم است عبارت ابتدایی هر سؤال به میزانی که برای حافظ قابل تشخیص باشد تلاوت گردد.

۱۳- در صورت اتمام سؤال در خلال آیه، تلاوت حافظ در اولین مورد وقف، قطع می‌گردد.

۱۴- در اشتباهات مربوط به کلمه، کلمات و آیات، داور هادی تنها یک بار تذکر داده و در صورت عدم تصحیح توسط حافظ، مورد مربوطه را تصحیح نموده و حداکثر امتیاز آن بخش را از حافظ کسر می‌نماید.

تبصره ۵: در اشتباهات مربوط به حروف و حرکات، تذکر داور لازم نمی‌باشد.

۱۵- برای تذکر اشتباهات حافظ در کلمه و عبارت، داور هادی تا قبل از کلمه یا عبارت اشتباه را تلاوت می‌نماید.

۱۶- در صورت مکث حافظ، داور هادی نباید عبارت قبل از مکث را تلاوت نماید و در صورت تکرار داور، در قسمت تکرار کسر امتیاز خواهد شد.

۱۷- چنانچه حافظ در اثنای تلاوت هر سؤال بیش از ۲۰ امتیاز را از دست دهد تلاوت او قطع شده و امتیاز مربوط به صحت حفظ آن سؤال، به طور کامل از وی کسر خواهد شد.

۱-۲-۳-۲: امتیازات و نمرات بخشهای قرائت (تحقیق، ترتیل) و حفظ

در کلیه موارد این قسمت منظور از قرائت، "قرائت تحقیق" و "قرائت ترتیل" می‌باشد.

۲-۲-۳-۲: امتیازات و نمرات مربوط به تجوید

امتیازات و نمرات مربوط به تجوید (۳۵ امتیاز) است. این بخش شامل دو قسمت: «تجوید قرائت» و «فصاحت قرائت» است.

الف: تجوید قرائت

موارد کسر ۳ امتیاز:

۱. حذف، اضافه و تبدیل نمودن صداها به یکدیگر؛ مانند تبدیل فتحه به کسره.

۲. تبدیل صدهای کوتاه به صدهای کشیده و بالعکس، همچنین خطا در صلۀ هاء ضمیر؛ مانند تبدیل «آتاهم» به «آتاهم»، «جاءو» به «جاء» و «مَنه» به «مِنه».

۳. حذف و اضافه نمودن تشدید و تنوین.

تبصره ۱: اختلال در تشدید به تشخیص داور حداکثر تا ۲ امتیاز کسر خواهد شد.

۴. وصل به سکون و وقف به حرکت، رعایت نکردن وقف به اسکان یا ابدال.

۵. حذف یا اضافه نمودن حرف.

۶. حذف، اضافه نمودن یا جا به جا خواندن کلمه.

تبصره ۲: چنانچه قاری بیش از یک کلمه (اعم از عبارت، آیه یا سطر) را حذف یا اضافه نماید موجب کسر ۴ امتیاز

خواهد شد.

تبصره ۳: چنانچه قاری کمتر از حد تعیین شده تلاوت نماید، به ازای هر سطر ۳ امتیاز کسر می‌شود و چنانچه بیش از حد تعیین شده تلاوت کند، به ازای هر سطر ۲ امتیاز کسر می‌شود. در هر حال حداکثر کسر امتیاز این تبصره ۴ امتیاز است.

تبصره ۴: در تمام موارد مذکور، در صورت اصلاح پیش از تجدید نفس، فقط ۱ امتیاز کسر می‌شود.

تبصره ۵: تکرار یک خطا در تمام موارد مذکور، موجب کسر مجدد امتیاز به همان میزان خواهد شد.

تبصره ۶: در رشته‌های حفظ از هیچ کدام از بندهای ۱ تا ۶ مذکور و تبصره‌های آن، امتیازی توسط داور تجوید کسر نمی‌شود.

موارد کسر ۲ امتیاز:

۷. تبدیل کامل مخارج حروف یا صفات ممیز؛ مانند تبدیل «س» به «ث» یا «ط» به «ت» و نظایر آن.

تبصره ۷: در صورت ادای ناقص موارد بند ۷ حداکثر ۱ امتیاز کسر خواهد شد.

تبصره ۸: در صورت اصلاح فوری بدون تجدید نفس، ۱ امتیاز و در صورت تکرار غلط، ۲ امتیاز دیگر کسر خواهد شد و نهایتاً سقف کسر امتیاز برای هر حرف ۴ امتیاز خواهد بود.

موارد کسر ۱ امتیاز:

۸. عدم رعایت هر یک از نکات و قواعد تجویدی؛

مانند شدت، رخوت، قلقله، لین، تفخیم، ترقیق، اظهار، ادغام، انقلاب، اخفاء، غنه، مد، اماله، تسهیل، سکت و نظایر آن.

تبصره ۹: در صورت اجتماع بیش از یک قاعده در یک مورد، هر کدام جداگانه محاسبه می‌گردد؛ مانند تفخیم الف مدی و مد آن در کلمه «قائل».

تبصره ۱۰: رعایت ناقص موارد یادشده از جمله توازن مقدار غنه‌ها و مدها، کیفیت اخفاء و سایر قواعد در هر مورد، با توجه به میزان نقص موجب کسر ۰/۵ تا ۰/۷۵ امتیاز خواهد شد.

تبصره ۱۱: در صورت تکرار هر یک از موارد فوق، به ازای هر مورد و برای هر حرف، حداکثر ۳ امتیاز کسر خواهد شد. به‌عنوان مثال عدم رعایت مکرر قلقله در هر یک از حروف آن، به طور جداگانه موجب کسر امتیاز تا سقف ۳ نمره برای آن حرف خواهد شد.

۹. تداخل غیرمتعارف یا افراطی در تلفظ دو حرف مجاور بنا به تشخیص داور؛ مانند تداخل تلفظ «ع» در «م» در کلمه «یعملون» یا تداخل تلفظ «ع» در «ل» در کلمه «نعلن».

۱۰. اختلال‌های ناخواسته در تلفظ الفاظ قرآن از جمله لکنت، تیق، آب‌جستگی در گلو موجب کسر ۱ امتیاز می‌شود.

تبصره ۱۲: در صورت عدم اصلاح، طبق موارد مذکور در آیین‌نامه، متناسب با نوع خطای حاصله، از امتیاز کسر خواهد شد؛ مانند این که در اثر تپق، حرکتی تغییر کند یا حرفی به حرف دیگر تبدیل شود.

ب: فصاحت قرائت:

منظور از فصاحت در قرائت قرآن کریم، تلفظ واضح حروف و حرکات بر اساس لهجه خالص عربی، بدون تکلف و به دور از گنگی و نامفهومی می‌باشد.

موارد کسر امتیاز:

۱- اختلال کلی و عمومی در تلفظ ممتاز و روان حروف از حیث:

• مخارج، صفات و احکام حروف

• تکلف یا سستی در رعایت مخارج، صفات و احکام حروف

• زیادت و نقصان در مکث بر حروف ساکن و مشدد و در تکیه‌ها حداکثر ۳ امتیاز

۲- اختلال در تلفظ ممتاز حرکات کوتاه و کشیده، نقص در کیفیت تلفظ حرکات بر اساس لهجه فصیح عربی از جمله لزوم تبعیت تمام حرکات از تفخیم و ترقیق حرف مربوط و نیز نقصان و زیادت در کشش صداها و کوتاهی و کشیده حداکثر ۳ امتیاز

۳- اختلال در سرعت متناسب ادای حروف و حرکات در طول تلاوت (تند و کند خواندن یا اسراع و إبطاء برخی از کلمات و عبارات و عدم رعایت توازن سرعت ادای حروف و حرکات در طول تلاوت که در مجموع موجب خلل در کیفیت «ترتیل» تلاوت می‌گردد) حداکثر ۱ امتیاز

نکته: در بند ۱۱ کسر امتیاز به طور کلی و در بندهای ۱۲ و ۱۳، کسر امتیاز به طور موردی و به ازای هر مورد اختلال ۰/۲۵ امتیاز کسر می‌گردد.

تبصره: داور تجوید برای هر یک از سؤالات حافظ، نمره کامل را به صورت جداگانه منظور نموده و نمره نهایی حافظ در این بخش معدل نمرات مذکور خواهد بود.

۴- توضیحات تکمیلی بخش تجوید: طرق منتخب روایت حفص از عاصم

در بحث قرائات، توجه به چهار واژه ضروری است:

✓ **قرائت:** آنچه که راویان یک قاری از قراء عشره بر آن اتفاق نظر دارند؛ مانند قرائت کلمه «يُكَذَّبُونَ» (بقره: ۱۰) که حفص و شعبه راویان عاصم، بالاتفاق از وی نقل کرده‌اند و در قرائت برخی دیگر از قراء عشره «يُكَذَّبُونَ» آمده است.

✓ **روایت:** آنچه هر یک از راویان یک قاری در نقل آن اختلاف کرده‌اند؛ مانند تلفظ «هَزُوًّا» با واو به روایت حفص

از عاصم و «هَزُوًّا» با همزه به روایت شعبه از عاصم.

✓ **طریق:** آنچه از یک راوی به اختلاف نقل شده است. نکته این که نقل کنندگان را نیز نسلأ بعدالنسل، طریق می‌نامند؛ مانند توسط مد منفصل از طریق شاطبیّه از هاشمی و قصر منفصل از طریق روضه المعدّل از زرّان.

✓ **وجه:** آنچه قاری قرآن بدون التزام به یک طریق خاص، در خواندن انواع آن مختار است؛ مانند وجوه مختلف وقف بر ساکن عارضی در آخر کلمات (اسکان، روم، اشمام و ...) و یا میزان مد سکون عارضی.

نکته: در منابع مختلف، از قرائات و روایات و طرق به «خلاف واجب» و از وجوه به «خلاف جائز»^۱ تعبیر شده است. با توجه به تأکید اغلب منابع مبنی بر عدم ترکیب قرائات، روایات و طرق، به ویژه توجه خاصی که از سوی علمای معتبر علم قرائت در منابع منتشر شده در سال‌های اخیر همچون کتاب مشهور «صریح النص» تألیف علامه علی محمد الضّبّاع^۲ شیخ القراء و المقاری اسبق مصر، نسبت به لزوم رعایت طرق حفص و عدم ترکیب آنها مبذول شده است، ضرورت اشراف قاریان و حافظان جمهوری اسلامی ایران بر میزان حداقلی از طرق مشهور حفص احساس می‌شود. علامه کبیر محمد بن الجزری (م ۸۳۳ ق) در کتاب «النشر فی القراءات العشر» و نیز در منظومه معروف «طیبه النشر»، روایت حفص از عاصم را از دو طریق عبید بن صبح و عمرو بن صبح برگزیده است. وی طریق عبید را از طریق هاشمی و ابوطاهر (از طریق اشنانی) و طریق عمرو را از دو طریق فیل و زرّان نقل نموده است.

بدین ترتیب چهار طریق روایت حفص عبارت‌اند از: هاشمی، ابوطاهر، فیل و زرّان لازم به ذکر است که ابن الجزری، طرق چهارگانه فوق را نیز از ده‌ها طریق نقل نموده که نهایتاً تعداد طرق حفص، آن گونه که در برخی منابع همچون کتاب «رفع الإلغاز» نوشته دانشمند معاصر مصری، حمدالله حافظ الصفّتی آمده است به ۶۵ طریق بالغ می‌شود.

توجه به این نکته ضروری است که در طرق گوناگون حفص، تمام موارد اختلاف فقط به ۲۱ مورد محدود می‌شود که از این موارد ۲۱ گانه به خُلف حفص تعبیر شده است. در سایر کلمات قرآن کریم به روایت حفص از عاصم، اتفاق نظر وجود دارد. که

شرح مختصر موارد ۲۱ گانه خُلف حفص از طریق «طیبه النشر» به قرار زیر است.

• **تکبیر:** اختلاف اهل ادا در تکبیر

^۱ و اما الخلاف الجائز: فهو خلاف الاوجه التي على سبيل التخيير ... فالقاریء مخیر فی الاتیان بأی وجه منها ... و هذا الاوجه الاختیاریه لا یقال لها قراءات و لا روایات و لا طرق بل یقال لها أوجه درایه فقط. (المهذب، محمد سالم محیسن)

^۲ علامه محقق معاصر شیخ علی بن محمد الضّبّاع (م ۱۳۸۰ هـ ق مطابق با سال ۱۳۴۰ ش شیخ القراء و المقاریء مصر، تنها مرجع تصحیح و تأیید مصاحف قبل از تشکیل اولین لجنة تصحیح مصاحف در جهان اسلام. آثار عدیده وی از منابع معتبر علوم قرآنی محسوب می‌شود. بسیاری از علما و قاریان مشهور جهان اسلام از جمله علامه شیخ عبدالفتاح القاضی رئیس سابق لجنة تصحیح مصاحف جهان اسلام، شیخ امین الطنطاوی، شیخ محمود خلیل الحصری، شیخ عبدالباسط محمد عبدالصمد و ... از شاگردان وی به شمار می‌آیند. کتاب مشهور «صریح النص فی الکلمات المختلف فیها عن حفص» از آثار بدیع این دانشمند زمانه محسوب می‌شود. وی در این کتاب، طرق گوناگون حفص راوی عاصم کوفی را بر اساس طریق «طیبه النشر» علامه محمد بن الجزری گردآوری و به تعبیری احیا نموده است.

اول - عدم تکبیر به طور مطلق. این روش اکثر طرق محسوب و برگشتن تکبیر ارجح است.

دوم - تکبیر عام در آغاز تمام سوره‌های قرآن غیر از سوره توبه چرا که سوره توبه بدون بسمله نازل شده و تکبیر مرتبط با بسمله است. این روش در تعدد یکی از طرق آمده است.

سوم - تکبیر خاص:

الف. از آخر سوره ضحی و مابعد آن تا آخر سوره ناس.

ب. از اول سوره شرح و مابعد آن تا اول سوره ناس.

وجه نام‌گذاری تکبیر خاص، اختصاص آن به سور ختم (از ضحی تا آخر قرآن) می‌باشد.

ناگفته نماند که افزودن اختیاری تهلیل (لا اله الا الله) و تحمید (الحمد لله) به تکبیر، فقط در سور ختم مجاز است.

- **مد منفصل:** طرق حفص در کشش مد منفصل، به مقادیر مختلف (از قصر تا حداکثر فوق توسط) نقل کرده‌اند. ناگفته نماند که در مورد مد «لا نافیة» در عبارت توحید (لا اله الا الله) مشهور به «مد تعظیم» به جز یک طریق، تمام طرق حفص میزان آن را برابر با سایر مدهای منفصل گرفته‌اند. تنها طریق هذلی در قصر منفصل، مد تعظیم را به توسط اختیار کرده است.

- **مد متصل:** طرق مختلف، در کشش این مد به سه صورت توسط، فوق توسط و طول اختلاف دارند.

- **مدعین:** این مورد از مد لین صرفاً در هجاء «عَین» در حروف مقطعه دو سوره مریم و شوری (که‌هی‌عص - حم‌عسق) واقع شده و طرق حفص آن را به سه میزان طول، توسط و قصر آورده‌اند.

- **یَبْصُطُ (بقره: ۲۴۵): بَصْطَةُ (اعراف: ۶۹):** به دو صورت «س» و «ص» مورد اختلاف است. در مصاحف موافق با طریق شاطبیّه، «س» بر بالای کلمه، دلالت بر صحت قرائت به «س» دارد.

- **المصیطرون (طور: ۳۷):** به دو صورت «ص» و «س» خوانده شده است و در مصاحف موافق با شاطبیّه، «س» در زیر کلمه، دلالت بر ارجحیت «ص» همراه با جواز «س» دارد.

- **بمصیطر (غاشیه: ۲۲):** در طرق، به اختلاف «ص» و «س» آمده است.

- **الذکرین، آلان، الله:** به دو صورت ابدال به الف مدی همراه با مد لازم (از جمع طرق) و نیز تسهیل همزه وصل (ءالذکرین، ءآلان، ءالله) در برخی طرق، آمده است.

- **یلهثذلک (اعراف: ۱۷۶):** اغلب طرق حفص به ادغام «ث» در «ذ» خوانده‌اند غیر از دو طریق که «ث» را اظهار نموده‌اند.

- **ارکبمعنا (هود: ۴۲):** به دو صورت ادغام و اظهار «ب» خوانده شده است. اکثراً به ادغام «ب» در «م» خوانده و تعدادی نیز «ب» را نزد «م» اظهار نموده‌اند.

- **یس و القرآن (یس: ۱): ن و القلم (قلم: ۱):** در صورت وصل حروف مقطعه به ادامه عبارت، اکثراً نون ساکنه را نزد

واو، اظهار و تعدادی نیز ادغام کرده‌اند.

- لا تَأْمَنَّا (یوسف: ۱۱): به دو صورت «اشمام» و «رَوْم» نقل شده است.
 - سکت‌های چهارگانه (عوجا قیما؛ مرقدنا هذا؛ من راق؛ بل ران): طرق حفص در سکت یا ادراج (عدم سکت) این کلمات به اشکال عدیده خوانده‌اند: سکت چهارگانه ادراج چهارگانه سکت دو مورد اول، سکت دو مورد آخر، سکت در غیر «مرقدنا».
 - فِرَق (شعراء: ۶۳): اغلب به تفخیم «ر» و برخی به ترقیق «ر» خوانده‌اند.
 - فَمَا أَتَانِي (نمل: ۳۶): در وقف، از برخی به اثبات یاء (فَمَا أَتَانِي) و از برخی دیگر به حذف آن (فَمَا أَتَان) نقل شده است. بدیهی است که در وصل «فَمَا أَتَانِي الله» خوانده می‌شود.
 - مَالِيَه هَلَك (حاقه: ۲۸ و ۲۹): در صورت وصل، به دو صورت ادغام کامل و نیز اظهار همراه با سکت مختصر خوانده شده است.
 - اَلَمْ نَخْلُقْكُمْ (مرسلات: ۲۰): اکثر قریب به اتفاق، به ادغام محض خوانده و تنها تعداد کمی از طرق، آن را به ادغام ناقص (همراه با ابقای صفت استعلائی قاف) نقل کرده‌اند.
 - سَلَسِلَا (انسان: ۴): هنگام وقف، اکثر طرق به سکون «ل» آخر و حذف الف بدل از تنوین (سلاسل) خوانده‌اند و توسط تعدادی از طرق نیز به اثبات الف «سَلَسِلَا» نقل شده است.
 - ضَعْف، ضَعْفًا (روم: ۵۴): طرق حفص در فتحه و ضمه ضاء اختلاف کرده‌اند. مطابق آنچه از حفص نقل شده، وی در تمام کلمات قرآن غیر از ضمه «ض» در کلمه فوق‌الذکر از عاصم تبعیت کرده است.
 - ساکن قبل از همزه: سکت میان حرف صحیح ساکن و همزه پس از آن مانند قُرْآن، و الاخره، سَوَّء، شَيْء، من آمن، خلوا الی، ابنی ادم و ... به سه صورت:
الف- عدم سکت مطلق (توسط تمام اهل اداء)
ب- سکت عام (در تمام موارد)
ج- سکت خاص (فقط بر الف و لام تعریف، شیء و ساکن منفصل نظیر من آمن)
 - ادغام نون ساکن در (ل، ر): آرای اکثر طرق حفص بر ادغام بلاغنه استوار است، اما تعدادی از طرق به ادغام مع الغنه نون در «ل»، «ر» خوانده‌اند.
- شورای بررسی و تدوین آئین‌نامه مسابقات، پس از بحث و بررسی جوانب امر، نهایتاً چهار طریق طرق حفص را با ویژگی‌های ذکر شده برگزیده است و التزام شرکت‌کنندگان مسابقات قرائت و حفظ در سطح دانشگاهی و کشوری و ملی را به یکی از طرق چهارگانه فوق با رعایت «اصل عدم ترکیب طرق» ضروری می‌شمارد.
- امروز سطح توانایی قاریان و حافظان میهن اسلامی تا به آنجا رسیده است که به خوبی از عهده رعایت طرق حفص و عدم

ترکیب آنها برمی‌آیند، به ویژه آن که پس از پیروزی انقلاب اسلامی، به موازات حضور روز افزون، چشمگیر و قدرتمندانه آنان در عرصه مجامع مختلف بین‌المللی، سطح انتظار مخاطبان و به ویژه اهل فن از این عزیزان افزایش یافته است و لذا تسلط علمی و عملی ایشان بر این امر، قرین مصلحت می‌باشد.

منتخب طرق مختلف حفص (از طریق طَبِیه النّشر)					
تَ.	کلمات مورد اختلاف (خُلف حفص)		عُبَید بن صَبّاح (از طریق اشنانی)		عَمرو بن صَبّاح
			هاشمی	ابوطاهر	فیل
			شاطبیّه	جامع	حَمّامی (از طریق مصباح)
۱	تکبیر	ندارد	ندارد	پایان سورختم (ضحی تا ناس)	ندارد
۲	مد منفصل	توسط - فوق توسط	توسط	قصر	قصر
۳	مد متّصل	توسط - فوق توسط	طول	توسط	طول
۴	مدعین (مریم و شوری)	طول - توسط	قصر	توسط	قصر
۵	ببسط - بصطه	س	س	ص	ص
۶	المصیطرون	ص - س	س	س	س
۷	بمصیطر	ص	ص	ص	س
۸	الذکرین - آلان - الله	ابدال - تسهیل	ابدال	ابدال	ابدال
۹	یلهث ذلک	ادغام	ادغام	ادغام	ادغام
۱۰	ارکب معنا	ادغام	اظهار	ادغام	ادغام
۱۱	یس - ن	اظهار	اظهار	اظهار	ادغام
۱۲	لاتأمّناً	اشمام - روم	اشمام	اشمام	اشمام
۱۳	عوجاً - م رقدنا - من راق - بل ران	سکت	ادراج	سکت	ادراج

۱	فرق	ترقیق - تفخیم	تفخیم	تفخیم	تفخیم
۴					
۱	فما آتان	اثبات - حذف	حذف	حذف	حذف
۵					
۱	مالیه هلك	اظهار - ادغام	ادغام - اظهار	ادغام - اظهار	ادغام - اظهار
۶					
۱	الم نخلقكم	تام - ناقص	تام	تام	تام
۷					
۱	سلاسل	اثبات - حذف	حذف	حذف	حذف
۸					
۱	ضعف - ضعفاً	فتح - ضم	فتح	فتح	ضم
۹					
۲	سكت بر ساكن قبل از همزه	ندارد	ندارد	ندارد	ندارد
۰					
۲	غنه نون در ل، ر	ندارد	ندارد	ندارد	ندارد
۱					

۳-۲-۲: امتیازات و نمرات مربوط به وقف و ابتدا

تذکره: امتیازات و نمرات مربوط به وقف و ابتدا (۱۵ امتیاز) است. سقف نمره امتیاز ۱۴ بوده و ۱ امتیاز برای رعایت بهترین موارد وقف، ابتدا و وصل در تلاوت و همچنین اجتناب از تکلف و داشتن طول نفس قابل قبول منظور می‌گردد.

۱-۲-۴. عبور از عبارات کامل چنانچه موجب ایهام خلاف مراد یا در هم ریختگی معنا گردد، موجب کسر ۱/۵ امتیاز می‌شود (وقف لازم)؛ مانند عبور از عبارت «فأمن له لوط» و وصل آن به «و قال انی مهاجر الی ربی» (عنکبوت: ۲۶) و عبور از عبارت «فلا یحزنک قولهم» و وصل آن به «انا نعلم ما یسرون و ما یعلنون» (یس: ۷۶).

۲-۲-۴. عبور از عبارات کاملی که اولویت وقف دارد، حسب مورد چنانچه موجب ایهام ضعیف شود، موجب کسر ۰/۵ تا ۱ امتیاز می‌شود؛ مانند عبور از عبارت «انک لرسول الله» و وصل آن به «و الله یعلم انک لرسوله» (منافقون: ۱) و عبور از عبارت «غیر

هؤلاء دينهم» و وصل آن به «و من يتوكل على الله» (انفال: ۴۹).

۳-۲-۴. عبور از محل وقف بیان - که مصداق وقف حسن باشد - حسب مورد، موجب کسر ۰/۵ تا ۱ امتیاز می‌شود؛ مانند عبور از عبارت «فلها النصف» و وصل آن به «و لا بويه لكل واحد» (نساء: ۱۱) و عبور از عبارت «و تعزروه و توقروه» و وصل آن به «و تسبحوه بکره» (فتح: ۹) بنا بر یک نظر تفسیری.

۴-۲-۴. وقف بر عباراتی که کمال معنای آنها در جملات بعدی یافت می‌گردد، جایز بوده و ابتدا از مابعد آنها صحیح است ولی چنانچه حسب مورد، اولویت وقف یا وصل وجود داشته باشد، ترک این اولویت موجب کسر ۰/۵ امتیاز می‌گردد.

تبصره ۱: در مورد ابتدا از مابعد وقف مرخص، امتیازی کسر نمی‌شود.

۵-۲-۴. وقف یا ابتدای قبیح ناقص موجب کسر ۱ امتیاز می‌شود.

۶-۲-۴. وقف یا ابتدای قبیح مغیر معنا موجب کسر ۲ امتیاز می‌شود.

۷-۲-۴. وقف یا ابتدای اقبح موجب کسر ۳ امتیاز می‌شود.

تبصره ۲: در صورتی که قاری به لحاظ بی‌توجهی، از محل وقف مناسب عبور کرده و در محل با اولویت وقف کمتر، وقف قبیح یا اقبح وقف نماید - و لو به خاطر کمبود نفس باشد - وقف او اضطراری محسوب نشده و مطابق بندهای ۵، ۶ و ۷ امتیاز کسر می‌شود.

۸-۲-۴. در مورد وقف اضطراری به دلیل عطسه، سرفه و کمی نفس (غیر از تبصره فوق) امتیازی کسر نمی‌شود.

۹-۲-۴. نفس کشیدن در غیر محل وقف (نفس مخفی یا آشکار) موجب کسر ۳ امتیاز در هر مورد می‌شود.

۱۰-۲-۴. اگر چه وقف بر فواصل آیات معمولاً جایز است، ولی چنانچه وصل فواصل آیات حسب مورد، ضروری باشد، برای ارزشیابی و سنجش دانش متسابقین، در مورد وقف یا ابتدای ناقص ۰/۵ امتیاز، وقف یا ابتدای مغیر معنا ۱ امتیاز و وقف یا ابتدای اقبح ۱/۵ امتیاز کسر می‌شود.

تبصره ۳: این بند در مرحله نهایی مسابقات تحقیق و ترتیل که قرعه واحد انتخاب می‌شود و همچنین مسابقاتی که شرایط قرعه‌های مشابه باشند، اعمال می‌گردد.

تبصره ۴: در مواردی که در چند آیه متوالی، ابتدا از آغاز آیه‌ای ناقص، مغیر معنا یا اقبح باشد ولی امکان ابتدای صحیح برای قاری وجود نداشته باشد، ابتدا از آغاز آیات موجب کسر امتیاز نمی‌شود؛ مانند آیات ۳۳ تا ۳۸ سوره مؤمنون.

۱۱-۲-۴. عبور از فواصل آیات:

- چنانچه معنای نامناسب ایجاد کند، موجب کسر ۱ امتیاز می‌شود.

- چنانچه مغیر معنا باشد، موجب کسر ۲ امتیاز می‌شود.

- چنانچه معنای کفرآمیز ایجاد کند، موجب کسر ۳ امتیاز می‌شود.

۱۲-۲-۴. چنانچه قاری از محل وقف قوی عبور کرده و در محل ضعیف وقف نماید، عدول محسوب می‌شود و در هر مورد ۰/۵ تا ۱ امتیاز کسر می‌گردد.

۱۳-۲-۴. تکرار بدون دلیل هر بخش از آیه در یک نفس موجب کسر ۰/۵ امتیاز می‌شود.

تبصره ۵: اگر تکرار برای اصلاح لحن جلی (از قبیل اغلاط اعرابی) باشد، موجب کسر امتیاز نخواهد شد.

تبصره ۶: این بند در خصوص مسابقات رشته‌های حفظ از سوی داوران وقف و ابتدا اعمال نخواهد شد.

تبصره ۷: داور وقف وابتدا برای هر یک از سؤالات حافظ، نمره کامل را به صورت جداگانه منظور نموده و نمره نهایی حافظ در این بخش معدل نمرات مذکور خواهد بود.

۴-۳-۲: امتیازات و نمرات مربوط به صوت

امتیازات و نمرات مربوط به صوت (۲۰ امتیاز) است.

موضوع	عنوان	ضوابط	امتیازات	
			تحقیق	ترتیل و حفظ
صوت	تجارت	تحریر (نوع، سرعت اجرا و قدرت کنترل تحریرها)	۲	۲
		شدت (قوت)	۲	۳
		استفاده مطلوب و هنرمندانه از صوت	۲	۲
		انعطاف	۴	۵
		طنین	۵	۵
		زیبایی، دلپذیر بودن، ملاحظت و تأثیر صوت در مستمع در تمام حالات و طبقات صوت از معیارهای مثبت است.		
		خیشومی بودن نامطلوب، زنگ نازیبا، خف شدید یا ته چاهی، گرفتگی و خش نامطلوب دایمی، از معیارهای منفی این بند می باشد.		
	مساحت	سلامت آن در تمام حالات و طبقات مورد نظر است و امتیاز آن به شرح زیر تقسیم می شود:	۵	۳
		۱-۳- از درجه شروع تا یک اکتاو معادل ۱/۵ امتیاز		
		۲-۳- از درجه شروع تا ۱/۵ اکتاو معادل ۳ امتیاز		
		۳-۳- از درجه شروع تا دو اکتاو معادل ۵ امتیاز		
	موارد کسر شده	اضطراب، لرزش، خش، گرفتگی، رگه دار شدن دایمی و مقطعی، خلط، جیغ، خروسی شدن، پرش یا ناله در هنگام وقف، شهیق و زفیر و هرمورد اشکال صوتی از این قبیل، مشمول کسر امتیاز می گردد و بسته به تشخیص داور برای هر مورد از ۱/۵ تا ۱ امتیاز منفی در نظر گرفته می شود.	هر مورد ۱/۵ تا ۱ نمره	

تبصره ۱: امتیاز قسمت مساحت صوت در رشته‌های ترتیل و حفظ ۳ امتیاز است.

تذکره ۱: در ارزیابی شدت، توجه به پتانسیل ذاتی صدا فارغ از عوامل تقویت‌کننده صوت (مانند آمپلی‌فایر و ...) مورد تأکید می‌باشد.

تبصره ۲: امتیاز شدت صوت در رشته‌های ترتیل و حفظ ۳ امتیاز است.

تبصره ۳: امتیاز انعطاف صوت در رشته‌های ترتیل و حفظ ۵ امتیاز است.

تذکره ۲: در ارزیابی تحریر مواردی مانند نوع، سرعت اجرا و قدرت کنترل تحریرها مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. امتیاز این بند باید با توجه به میزان استفاده از تحریرها در مجموعه تلاوت برای قاری درج گردد.

تذکره ۳: خروج از ردیف صدا (ناکوکی) و نامطلوب بودن تحریرها از مواردی است که در بخش لحن کسر خواهد شد.

تذکره ۴: کم و زیاد شدن و افت قدرت صدا به صورت غیرمتعارف و نازیبا با استفاده از ولوم مذکور در بند ۶ فرق داشته و موجب کسر امتیاز بسته به نظر داور از ۰/۵ تا ۱ امتیاز می‌شود.

تذکره ۵: در قسمت انعطاف سلامت و کیفیت انتقال‌ها در تمام طبقات صوت مورد نظر است.

تذکره ۶: در مواردی که اشکال ایجاد شده از ابتدا تا انتهای تلاوت ادامه داشته باشد حداکثر تا سقف ۲ امتیاز در آن مورد خاص کسر خواهد شد.

تبصره ۴: داور صوت برای هر یک از سؤالات حافظ، نمره کامل را به صورت جداگانه منظور نموده و نمره نهایی حافظ در اینصورت میانگین نمرات ملاک عمل خواهد بود.

۲-۲-۲-۵: امتیازات و نمرات مربوط به لحن

امتیازات و نمرات مربوط به لحن (۳۰ امتیاز) به شرح جدول زیر است:

موضوع	عنوان	ضوابط	امتیاز	
			تحقیق	ترتیل و حفظ
لحن	امتیازات	ارائه فرود زیبا و منطقی در مقام و محدوده پرده شروع تلاوت	۲	۰
		انتخاب سرعت مناسب	۰	۲
		قدرت تنغیم (پردازش نغمات)	۶	۶
		القای معانی و مفاهیم آیات	۴	۰
		تنوع ردیف‌های لحن و پرده‌های مورد استفاده (متناسب با مدت تلاوت)	۴	۴
		تنظیم و توزیع آهنگ‌ها بر متن و به‌ویژه پایان عبارات	۲	۴
		رعایت تکیه‌های صوتی یا نبر صحیح کلمات	۴	۴

•	•	ارایه تقلید فنی و مطلوب از سبک‌های مشاهیر تلاوت (مانند مصطفی اسماعیل، عبدالباسط، منشاوی، شحات انور، کامل یوسف، حصان و ...)	
۲/۵	۲	میزان تاثیر بر مستمعین	حزن، جاذبه، زیبایی نغمات و پرده ها
۲/۵	۲	استفاده از ردیف های جذاب و بدیع	
۲/۵	۲	بکارگیری تحریرهای فنی و زیبا	
۲/۵	۲	جاذبه پرده های مورد استفاده در طبقات مختلف صوت	

موارد کسر امتیاز در لحن:

ناهمگونی ردیف‌ها (افتادن یا بالا رفتن پرده‌ها)

تقلید محض در سبک

تبصره ۱: برای متسابقین رشته‌های ترتیل و حفظ، این مورد، موجب کسر حداکثر ۱ امتیاز منفی می‌شود.

ناهمگونی و ناهماهنگی صوت و لحن

خروج از مقام یا نغمه و یا انتقال ناهمگون

استفاده از نغمات غیرمتعارف و نامتناسب با شئون تلاوت

خروج از ردیف صدا (ناکوکی)

نامطلوب بودن تحریرها (لغزش و سُرخوردگی)

تکلف و فشار در اجرای نغمات

تبصره ۲: برای متسابقین رشته‌های ترتیل و حفظ، این مورد، موجب کسر حداکثر ۱ امتیاز منفی می‌شود.

عدم رعایت عرفی مکث بین آیات

تبصره ۳: برای متسابقین رشته‌های حفظ، این مورد، موجب کسر امتیاز نمی‌شود.

عدم توازن در سرعت تلاوت

تکرار بی‌مورد و ملال‌آور ردیف‌ها

شروع تلاوت در پرده غیرمتعارف

عدم انتخاب پرده مناسب

تبصره ۴: موارد کسر امتیاز در عدم انتخاب پرده مناسب فقط برای متسابقین رشته‌های ترتیل و حفظ اعمال می‌شود.

تبصره ۵: داور لحن برای هر یک از سؤالات حافظ، نمره کامل را به صورت جداگانه منظور نموده و نمره نهایی حافظ در

این بخش معدل نمرات مذکور خواهد بود.

۲-۲-۲: نمرات و امتیازات مربوط به صحت حفظ

نمرات و امتیازات مربوط به صحت حفظ (۱۰۰ امتیاز) است

- ۱- اشتباه در حرکات و حروف (شامل حذف، اضافه و تغییر):
چنانچه حافظ خود فوراً تصحیح کند ۰/۵ نمره و در غیر این صورت ۱ نمره از وی کسر خواهد شد.
تبصره ۱: تنها در موارد خاص، داور پس از اولین وقف مورد اشتباه را تصحیح و اعلام می‌نماید.
تبصره ۲: منظور از حرف در این بخش، حروف الفبا می‌باشد و کلماتی نظیر: ما، عن، مِن که در دستور زبان عربی حرف تلقی می‌شوند را شامل نمی‌شود.
تبصره ۳: اگر در جابجایی حروف ریشه کلمه تغییر یابد، کسر نمره در بخش کلمه صورت می‌پذیرد؛ مثلاً کلمه «یعلمون»، «یعملون» خوانده شود.
۲- اشتباه در یک کلمه (شامل حذف، اضافه، جابجایی و تغییر):
چنانچه حافظ فوراً تصحیح کند ۱ نمره و اگر با تذکر داور تصحیح کند ۲ نمره و در صورت عدم تصحیح ۳ نمره از وی کسر خواهد شد.
تبصره ۴: کلماتی که در قرآن کریم به صورت ترکیبی از حروف و کلمه یا دو یا چند کلمه آمده، با توجه به رسم الخط، یک کلمه محسوب می‌گردد؛ مانند فلیقاتل، فسیکفیکهم
تبصره ۵: هر یک از حروف مقطعه یک کلمه محسوب شده و اختلال در کل یا بعضی از حروف آن، موجب کسر نمره در ستون اشتباه در کلمه می‌گردد.
۳- اشتباه در کلمات (شامل: حذف، اضافه، جابجایی و تغییر):
چنانچه حافظ فوراً تصحیح کند ۱/۵ نمره و اگر با تذکر داور تصحیح کند ۲/۵ نمره و در صورت عدم تصحیح، ۴ نمره از وی کسر خواهد شد.
تبصره ۶: منظور از کلمات، عبارتی بیش از یک کلمه است.
تبصره ۷: «بسمله» در ابتدای سوره‌ها در حکم عبارت است.
۴- عدم رعایت ترتیب آیات و جابجایی آنها:
اگر جا افتادگی در حد یک آیه باشد یا انتقال به آیه مشابه یا از آیه مشابه باشد و حافظ فوراً تصحیح کند ۲ نمره، اگر با تذکر داور تصحیح شود ۳ نمره و در صورت عدم تصحیح ۴/۵ نمره کسر می‌شود.
اگر جا افتادگی بیش از یک آیه باشد و حافظ فوراً تصحیح کند ۲/۵ نمره، اگر با تذکر داور تصحیح کند ۳/۵ نمره و در صورت عدم تصحیح ۵ نمره کسر می‌شود.
تبصره ۸: منظور از انتقال به آیه یا آیات دیگر فقط در مورد ابتدای آیات بوده و در صورت ایجاد اشتباه در خلال آیه، انتقال محسوب نشده و در ستون کلمات کسر امتیاز خواهد شد.
تبصره ۹: در کسر امتیازات، آیات کمتر از یک سطر در حکم عبارات هستند.
تبصره ۱۰: چنانچه آیات کوتاه جا افتاده، بیش از یک سطر باشد انتقال به دور محسوب می‌گردد.
تبصره ۱۱: اگر حافظ، یک آیه بیش از یک سطر را تلاوت نکند و داور تمام آیه را به او کمک کند، به ازای هر سطر ۴

نمره کسر می‌شود.

۵- مکث و تکرار:

اگر شرکت کننده بیش از حد متعارف مکث نماید یا عبارتی را برای یادآوری حداکثر تا دو بار تکرار نموده و به تلاوت آیه ادامه دهد، برای هر مکث و هر تکرار، ۰/۵ نمره از وی کسر می‌شود.

تبصره ۱۲: اگر شرکت کننده پس از مکث یا دو بار تکرار، موفق به ادامه تلاوت نشود، داور مساعدت نموده و علاوه بر کسر نمره مکث و تکرار، حسب نوع کمک، نمره منفی برای حافظ در نظر گرفته می‌شود.

تبصره ۱۳: اگر در ابتدای تلاوت و طرح سؤال توسط داور، حافظ سؤال را تشخیص نداده و از داور برای تشخیص سؤال درخواست تکرار نماید و یا در حین تلاوت از داور در رابطه با قسمت خوانده شده، تأیید بگیرد یا نام سوره، شماره صفحه یا شماره آیه را از داور بپرسد به ازای هر مورد، ۰/۵ نمره از حافظ کسر خواهد شد.

تبصره ۱۴: در ارتباط با سؤالاتی که از ابتدای سوره آغاز می‌شود، داور تنها به ذکر نام سوره اکتفا نموده و ابتدای سوره را قرائت نمی‌کند.

تبصره ۱۵: اگر حافظ پس از طرح سؤال توسط داور، قرائت خود را شروع نماید و سپس از داور بخواهد که مجدداً سؤال را برای وی تکرار کند، در این صورت کسر امتیاز در ستون کلمات انجام خواهد شد.

تبصره ۱۶: اگر برگشت حافظ برای یادآوری قسمت بعد، بیش از یک جمله باشد به ازای هر نفس قرائت از قبل، ۰/۵ نمره از وی کسر خواهد شد.

تبصره ۱۷: اگر حافظ پس از مکث، موفق به تلاوت عبارت یا آیه نگردد، در صورت امکان داور هادی ابتدا کلمه اول را تذکر داده و در صورت تلاوت حافظ، در ستون کلمه، و در صورت عدم یادآوری، عبارت را تلاوت نموده و در ستون کلمات کسر امتیاز می‌نماید.

تبصره ۱۸: چنانچه حافظ پس از اشتباه و تذکر داور، مرتکب اشتباه دیگری در تلاوت شود، صرفاً اشتباه اول ملاک کسر امتیاز بوده و در ستون عدم تصحیح همان مورد، لحاظ می‌گردد.

۲-۲-۳-۲: آیین نامه اجرایی بخشهای قرائت (تحقیق، ترتیل) و حفظ

۱. در هر رشته داوری توسط حداقل ۴ داور از داوران شاخص مورد تایید دبیرخانه به صورت کتبی در برگه های داوری مجزا انجام می پذیرد و رأی نهایی معدل امتیاز داوران است و هر داور یک فصل را داوری می نماید.

۲. در مرحله کشوری و ملی با صلاحدید شورای علمی در هر قسمت از نمرات (مانند صوت، لحن، تجوید و...) بیش از یک داور می تواند ارزیابی نماید که در این صورت میانگین نمرات داوران نمره هر قسمت و جمع امتیازات قسمتها امتیاز نهایی را مشخص می نماید.

۳. تیم داوری باید قبل از اجرای مسابقات حداکثر ۱۰ قرعه برای تلاوت انتخاب نمایند و شرکت کنندگان حداکثر ۱۰ دقیقه قبل از اجرا می توانند از قرعه خود مطلع شوند.
۴. در صورت برگزاری مرحله دوم (فینال) یک قرعه به انتخاب هیئت داوران حداکثر یک ساعت قبل از اجرا به اطلاع فینالیستها رسانده شود و همه افراد همان یک قرعه را مسابقه می دهند.
۵. قرعه مسابقات حفظ همزمان با اجرای مسابقه دهنده بر روی سن توسط داور هدایت کننده اعلام می گردد. نحوه انتخاب سوال قرعه در قسمت کلیات رشته حفظ آمده است.
۶. شرکت همزمان در دو مقطع حفظ مجاز نمی باشد.
۷. در قسمت حفظ یک داور نمی تواند در دو محور صحت حفظ و صحت قرائت همزمان داوری نماید ولی در محور صحت قرائت می تواند در چند قسمت داوری نماید و داوری محور صحت حفظ باید مجزا باشد.
۸. در مرحله کشوری و ملی با صلاحدید شورای علمی می توان در محور حسن حفظ از دو داور استفاده نمود که می تواند یکی از آنها داور هدایت کننده باشد. در این صورت میانگین نمرات، نمره کل محور صحت حفظ و جمع نمرات محورها نمره نهایی شرکت کننده را مشخص می نماید.
۹. در مرحله کشوری و ملی، در راستای مستند سازی و پرهیز از هرگونه شائبه باید تصویربرداری همراه با کیفیت مطلوب صدا و تصویر از کل اجرای متسابقین انجام پذیرد تا در صورت ابهام یا اعتراض هر یک از متسابقین بتوان با بازبینی فیلم مذکور به اعتراضات رسیدگی فنی و دقیق نمود لازم به ذکر است در فیلم مذکور تصویر مسابقه دهنده باید با پس زمینه سن، بنر و جایگاه محل برگزاری مسابقات باشد و در صورت امکان یک نسخه از اجرای هر فرد بر روی CD با برچسب مسابقات به وی تقدیم گردد.
۱۰. در بخش دانشگاهی در صورت تعذر از تأمین داوران مورد تأیید دبیرخانه باید از اجرای شرکت کنندگان در دانشگاه تصویربرداری همراه با کیفیت مطلوب صدا و تصویر از کل اجرای متسابقین انجام پذیرد تا در صورت ابهام یا اعتراض هر یک از متسابقین بتوان با بازبینی فیلم مذکور به اعتراضات رسیدگی فنی و دقیق نمود لازم به ذکر است در فیلم مذکور تصویر مسابقه دهنده باید با پس زمینه سن، بنر و جایگاه محل برگزاری مسابقات باشد و در صورت امکان یک نسخه از اجرای هر فرد بر روی CD با برچسب مسابقات به وی تقدیم گردد. شرکت کننده در این بخش نمی تواند در هیچ یک از بقیه بخش های رشته شفاهی شرکت نماید.

۲-۳: آیین‌نامه رشته اذان

در این رشته بایستی زمان و شرایط مساوی بر هر شرکت‌کننده در نظر گرفته شود. صوت و لحن تأثیرگذار و معنوی و تسلط بر اجرا از جمله ملاک‌های ارزیابی خواهد بود.

آیین‌نامه داورى مسابقه اذان

اذان فریاد شعائر الهی است که طبعاً دارای اصول و فنون مختص به خود بوده و توفیق و صدای خوش شرط لازم قرائت و داشتن شخصیت معنوی در جمیع جهات شرط کافی آن می‌باشد که این هنر عالمانه می‌بایست تحت نظارت استادی توانمند و با تجربه فرا گرفته شده و با کسب علم، معرفت، خودسازی، توکل به خداوند متعال و توسل به ساحت مقدس معصومین (علیهم‌السلام) به کمال آن سوق داده شود.

با این مقدمه، معیارهای مسابقه اذان جهت اطلاع و رعایت نمودن شرکت‌کنندگان گرامی اعلام می‌گردد. ذکر این نکته ضروری است از آنجا که در هیچ کجای شرع مقدس اسلام ضرورت گفتن اذان را بر زنان تأیید نمی‌کند این رشته فقط در بخش برادران برگزار می‌شود.

۲-۳-۱: امتیازات و نمرات صحت و فصاحت الفاظ و عبارات

صحت و فصاحت الفاظ و عبارات دارای ۲۰ امتیاز به شرح جدول زیر است:

موضوع	عنوان	ضوابط	امتیاز
اذان	امتیازات	رعایت مخارج، صفات و احکام متعارف	۵
		رعایت میزان کشش حرکات کوتاه	۵
		رعایت وقف و وصل عبارات (مطابق عرف موجود)	۵
		رعایت صحت الفاظ جملات	۵
	موارد کسر	اذکار مستحب قبل و بعد از هر یک از عبارات‌های اذان	هر مورد ۱ امتیاز

تبصره ۱: تجوید در اذان به آن معنی که در قرائت هست وجود ندارد و این بخش صحت و فصاحت الفاظ و عبارات نامیده می‌شود.

۲-۳-۲: امتیازات و نمرات صوت
صوت دارای ۳۵ امتیاز به شرح جدول زیر است:

موضوع	عنوان	ضوابط	امتیاز
اذان	امتیازات	مساحت (ارتفاع)	۷
		طنین (زیبایی و جاذبه)	۸
		شدت (قوت و رسایی)	۶
		انعطاف (توانایی در سرعت انتقال درجات و پرده ها)	۷
		تحریر	۴
		استفاده مطلوب و هنرمندانه از صوت	۳

۲-۳-۳: امتیازات و نمرات لحن
لحن دارای ۳۵ امتیاز به شرح جدول زیر است:

موضوع	عنوان	ضوابط	امتیاز
اذان	امتیازات	بکارگیری تحریرهای فنی و زیبا	۴
		برخورداری از شروع و پایان مناسب	۵
		قرینه سازی در بندهای زوج (تکبیرات، تشهدات، حیّ علی...)	۵
		انتخاب سرعت مناسب و رعایت یکنواختی آن در طول اجرا	۴
		رعایت تکیه‌های صوتی صحیح	۵
		رعایت همگونی نغمات و پرده‌ها	۴
		ابداع و نوآوری (مشروط به برخورداری از کیفیت قابل قبول)	۸

۲-۳-۴: امتیازات و نمرات مربوط به اجرای ممتاز
اجرای ممتاز دارای ۱۰ امتیاز به شرح جدول زیر است.

موضوع	عنوان	ضوابط	امتیاز
اذان	امتیازات	میزان تاثیر اجرا بر مستمعین	۱۰

تذکر: حد نصاب کسب مقام در این رشته به قرار زیر است:

صحت و فصاحت الفاظ و ۱۲ عبارات	صوت ۲۱	لحن ۲۱	اجرای ممتاز ۶
-------------------------------	--------	--------	---------------

۵-۳-۲: آیین نامه اجرایی:

۱. شرکت کنندگان در مدت ۴ دقیقه باید یک اذان کامل ارائه دهند. این زمان با توجه به نظر هیئت داوران و تایید شورای علمی برگزاری مسابقات می تواند کاهش یابد و از بندهای اذان صرف نظر شود.
۲. داوری توسط حداقل ۳ نفر از داوران مورد تایید دبیرخانه بصورت کتبی در برگه های داوری مجزا انجام می پذیرد که هر داور وظیفه داوری یک یا چند فصل را به عهده دارد.
۳. هر داور می تواند یک یا چند فصل را داوری نموده و در فرم هایی که به صورت کتبی در اختیار داور قرار می گیرد امتیاز دهی شده و امتیاز نهایی جمع امتیازات چهار فصل خواهد بود.
۴. در مرحله کشوری و ملی با صلاح دید شورای علمی می توان در هر قسمت از دو داور استفاده نموده که در اینصورت میانگین نمرات، نمره کل فصل و جمع نمرات فصل ها نمره نهایی شرکت کننده را مشخص می نماید.
۵. در مرحله کشوری و ملی، در راستای مستند سازی و پرهیز از هرگونه شائبه باید تصویربرداری همراه با کیفیت مطلوب صدا و تصویر از کل اجرای متسابقین انجام پذیرد تا در صورت ابهام یا اعتراض هر یک از متسابقین بتوان با بازبینی فیلم مذکور به اعتراضات رسیدگی فنی و دقیق نمود لازم به ذکر است در فیلم مذکور تصویر مسابقه دهنده باید با پس زمینه سن، بنر و جایگاه محل برگزاری مسابقات باشد و در صورت امکان یک نسخه از اجرای هر فرد بر روی CD با برچسب مسابقات به وی تقدیم گردد.
۶. در بخش دانشگاهی در صورت تعذر از تأمین داوران مورد تأیید دبیرخانه باید از اجرای شرکت کنندگان در دانشگاه تصویربرداری همراه با کیفیت مطلوب صدا و تصویر از کل اجرای متسابقین انجام پذیرد تا در صورت ابهام یا اعتراض هر یک از متسابقین بتوان با بازبینی فیلم مذکور به اعتراضات رسیدگی فنی و دقیق نمود لازم به ذکر است در فیلم مذکور تصویر مسابقه دهنده باید با پس زمینه سن، بنر و جایگاه محل برگزاری مسابقات باشد و در صورت امکان یک نسخه از اجرای هر فرد بر روی CD با برچسب مسابقات به وی تقدیم گردد. شرکت کننده در این بخش نمی تواند در هیچ یک از بخش های دیگر رشته شفاهی شرکت نماید.

۴-۲: رشته آئین سخنوری:

امتیاز	شاخص های داوری	موضوع
۱۰	شروع مناسب و ایجاد انگیزه	
۱۰	قدرت بیان و عدم تکلف در تکلم	
۱۰	تسلط بر موضوع و مطالب ارائه شده	
۱۰	قدرت جذب مخاطب	
۵	مهارت در تمرکز بخشی	
۱۰	استفاده از مهارت های مناسب غیر کلامی (زبان بدن)	
۱۰	ارتباط چهره به چهره (عدالت دیداری)	
۵	استفاده محدود و مناسب از یادداشتهای	
۱۰	انسجام موضوع	
۵	آراستگی و ظاهر مناسب	
۵	مدیریت زمان	
۱۰	جمع بندی موضوعات و نتیجه گیری	
۱۰۰	جمع کل	

۱-۴-۲: ضوابط اجرایی آئین سخنوری:

- شرکت کنندگان در انتخاب متن آزاد هستند
- درون مایه و محتوای متن انتخابی مبتنی بر محور قرآن و عترت است شرکت کنندگان در مرحله ملی می باید به صورت حضوری کار خود را ارائه نمایند.
- منتخبین دانشگاه ها قبل از مرحله نهایی می باید DVD کار انجام شده خود در مرحله دانشگاهی را به دبیرخانه جشنواره ارسال نمایند.

- در مرحله ملی هر شرکت کننده حداکثر ۱۰ دقیقه فرصت دارد کار خود را ارائه نماید.

۲-۵: جدول امتیاز مدیحه سرایی (تواشیح)

موضوع	شاخص داوری	امتیاز	توضیحات
تواشیح	آداب و شرایط	بدون امتیاز	
	صوت	۲۰	
	لحن	۳۰	
	هماهنگی و حسن اجرا	۲۵	
	متن و ادا	۲۵	
	جمع	۱۰۰	

ضوابط اجرایی:

الف) آداب و شرایط:

- ۱- تعداد مجاز افراد گروه ۵ یا ۶ نفر می باشد.
- تبصره ۱:** بکارگیری تعداد کمتر از ۵ و بیشتر از ۶ نفر موجب حذف گروه خواهد شد.
- تبصره ۲:** تغییر نفرات از مرحله استانی به سراسری بیش از یک نفر موجب کسر ۵ امتیاز برای هر نفر خواهد بود.
- ۲- استفاده از هرگونه آلات موسیقی ممنوع و موجب حذف گروه خواهد شد.
- ۳- مشخصات گروه و اعضا آن و متن تایپ شده مدیحه سرایی (تواشیح) همراه با ترجمه و اعراب گذاری کامل باید قبل از اجراء به هیات داوران تسلیم گردد و عدم ارائه متن موجب درج ۵ امتیاز منفی خواهد شد.

- ۴- عدم هماهنگی و تناسب لباس ها موجب کسر حداکثر ۱ امتیاز می شود.
تبصره: تفاوت رنگ لباس ها در صورت تناسب بلامانع است.
- ۵- استفاده از متن در هنگام اجرا مدیحه سرایی (تواشیح) موجب کسر ۲ امتیاز خواهد شد.
- ۶- عدم رعایت شئون اسلامی در لباس، ظاهر و حرکات اعضا گروه موجب کسر ۲ امتیاز خواهد شد.
- ۷- مدت زمان اجرا برنامه ۷ دقیقه بوده و هر ۳۰ ثانیه کمتر و یا بیشتر موجب کسر یک امتیاز می شود و تا ۳۰ ثانیه کمتر و یا بیشتر بلامانع می باشد.
- تبصره:** استفاده از ۳۰ ثانیه ی مجاز منوط به این است که از این زمان عدول نگردد در غیر اینصورت این ۳۰ ثانیه هم مشمول کسر امتیاز می گردد. بعنوان مثال چنانچه زمان اجرای برنامه گروهی ۶:۲۹ دقیقه یا ۷:۳۱ دقیقه گردد مشمول کسر امتیاز خواهد شد.

ب) صوت ۲۰ امتیاز

تذکر: در بخش صوت داور مربوطه فقط به صدای کر (دسته جمعی) امتیاز خواهد داد.

- ۱- مساحت (ارتفاع) ۵ امتیاز
فقط استفاده از دو اکتاو بطور همزمان توسط کر امتیاز کامل را در بر خواهد داشت.
- ۲- طنین (زیبایی و جاذبه کر مورد لحاظ قرار خواهد گرفت) ۵ امتیاز
- ۳- شدت و قوت (رسایی) ۲ امتیاز
- ۴- انعطاف (توانایی در سرعت انتقال درجات و پرده ها) ۴ امتیاز
- ۵- تحریر ۲ امتیاز
- ۶- استفاده مطلوب و هنرمندانه از صوت ۲ امتیاز

ج) لحن ۳۰ امتیاز

- ۱- تنوع آهنگ متناسب با مدت زمان برنامه اجرا شده ۵ امتیاز
- ۲- برخورداری از تلفیق مناسب نغمات و آهنگ ها با متن و ساختار آوایی کلمات ۵ امتیاز
- ۳- تطابق آهنگ ها با معانی و مضامین متن (رعایت تعبیرات) ۵ امتیاز
- ۴- برخورداری از ریتم یا ضرب آهنگهای مناسب، زیبا و هماهنگ ۳ امتیاز
- ۵- زیبایی، تاثیر و جاذبه آهنگ ها (در مجموع برنامه ارائه شده) ۷ امتیاز
- ۶- پیوستگی و همگونی نغمات (بافت آهنگ ها) ۵ امتیاز

تذکر ۱: کلیه معایب تنغیمی و لحنی که مربوط به ساخت آهنگ و بافت اصلی آن می شود در این بخش و معایبی که مربوط به اجرا گروه می شود در بخش هماهنگی و حسن اجرا لحاظ می گردد.

تذکر ۲: استفاده از ملودیهای تقلید شناخته شده متناسب با میزان استفاده در برنامه از ۱ تا ۳ امتیاز منفی خواهد داشت.

(د) هماهنگی و حسن اجرا ۲۵ امتیاز

۱- برخورداری از کر یکدست، هماهنگ و تنظیم شده ۵ امتیاز

۲- هماهنگی در ادای کلمات ۳ امتیاز

۳- هماهنگی در اجرای پرده ها ۳ امتیاز

۴- هماهنگی در تحریرها ۲ امتیاز

تبصره: امتیاز مورد نظر متناسب با برنامه های بدون تحریر، کم تحریر یا پر تحریر مورد ملاحظه قرار خواهد گرفت.

۵- اجراء تکخوانی ممتاز ۵ امتیاز

تبصره ۱: منظور از تکخوانی، تکخوانی است که در قالب ملودیهایی اجراء شده توسط گروه نباشد.

تبصره ۲: صدا و لحن تکخوان یا تکخوانها در این بند محاسبه گردیده و در صورت تعدد تکخوانها معدل اجراء درج خواهد شد.

۶- استفاده از فنون زیبا سازی نظیر فواصل صدایی مختلف یا هارمونی ۵ امتیاز

تبصره: بکارگیری کلیه موارد یاد شده در یک برنامه الزامی نیست.

۷- هماهنگی در ضرب آهنگ (ریتم) ۲ امتیاز

موارد کسر امتیاز:

۱- هر مورد عدم هماهنگی در اداء کلمات موجب کسر ۲۵ درصد امتیاز خواهد شد.

۲- هر مورد خروج از پرده صحیح موجب کسر حداقل نیم و حداکثر ۱ امتیاز خواهد شد.

۳- هر مورد عدم هماهنگی در تحریرها موجب کسر ۲۵ درصد امتیاز خواهد شد.

۴- هر مورد نفسگیری ناخوشایند موجب کسر نیم امتیاز خواهد شد.

۵- هر مورد اخلال در برنامه مانند خندیدن و موارد مشابه موجب کسر حداقل ۱ امتیاز و حداکثر ۲ امتیاز و قطع

برنامه توسط گروه به هر دلیل موجب حذف گروه خواهد شد.

ه) متن و اداء ۲۵ امتیاز

- ۱- مطابقت صحت متن و اداء (از نظر مخارج و اعراب) ۱۵ امتیاز
تبصره: برای هر مورد غلط ادائی شامل مخارج و اعراب ۱ امتیاز و برای هر مورد غلط متنی نیم امتیاز کسر خواهد شد.
 - ۲- ارزش ادبی متن (شامل مفهوم، تشبیه، ایجاز، کنایه، استعاره و سایر صنایع ادبی و بلاغی می باشد)
۱۰ امتیاز
- تبصره: این بند در صورتی اعمال می گردد که در مسابقه استفاده از متون مختلف مجاز باشد و در صورتی که متن مسابقه یکسان باشد امتیاز این بخش به همه ی گروه ها اعطا خواهد شد.

۲-۵: رشته دعا خوانی

در این رشته شرکت کنندگان بر اساس نظر داوران جشنواره در مراحل مختلف یک یا چند فراز از دعاهای مشخص شده را قرائت می نمایند.

۱-۱: امتیازات و نمرات مربوط به صوت « ۲۵ امتیاز »

موضوع	عنوان	ضوابط	امتیاز
صوت	امتیازات	شفافیت و صافی صدا « نداشتن اضطراب، لرزش، گرفتگی نامتعارف »	۳
		قدرت و رسایی	۴
		ارتفاع صوت «فاصله زیری و بمی» باتوجه به پرده صوتی و کیفیت اجرا	۵
		طنین «ملاحت، زنگ صدا، گیرایی و زیبایی»	۴
		انعطاف پذیری «توانایی در سرعت انتقال صوت از پرده‌ای به پرده دیگر»	۶
		پختگی صوت و داشتن قالب مداحی	۳
	موارد کسر شده	تصنعی بودن صدا	۱
		گرفتگی نامتعارف	۱
		هر عاملی که از جذابیت و زیبایی صدا بکاهد به تشخیص داور	۱

۱-۲: امتیازات و نمرات مربوط به لحن « ۲۵ امتیاز »

موضوع	عنوان	ضوابط	امتیاز
لحن، مقامات و نغمات	امتیازات	تطبیق شروع با فرود از لحاظ پرده صوتی	۱
		تطبیق شروع با فرود از لحاظ مقام و نغمه	۱
		تطبیق لحن و مقام با محتوای عبارت و متن دعا	۴
		وقار و سنگینی مناسب و مطابق با شأن دعا	۲
		رعایت لحن در ادای فرازهای ویژه دعا «لحن الاداء»	۲
		روانی و سلامت در اجرای مقامات لحن	۲
		کیفیت ممتاز تحریرها و جذابیت و انعطاف آنها	۲
		ایجاد فضای معنوی، احساسی و پرشور در حین اجرا	۵
		قدرت تنغیم و تنوع و تحرک در اجرا و بکارگیری نغمات	۴
		هماهنگی و تطابق صوت با لحن	۲
	موارد کسر شده	آغاز کردن دعا با پرده غیر متعارف	۱
		خروج از ردیف صوت	۱
		ناهمگون بودن ردیفها	۱
		خروج ناموزون از مقام «نغمهها»	۱
		عدم رعایت قابلیت و ظرفیت‌های تنغیم در اجرا	۵
		عدم تناسب یا توازن در سرعت اجرای دعا	۱
		مسلط نبودن بر تحریرها «تیزی و مصنوعی بودن آنها»	۴
		تکلف و رفتار غیر طبیعی «غیر معمول»	۱

تبصره ۱: تقلید محض موجب کسر امتیاز نمی‌شود و در صورت نوآوری مطابق شأن دعا و تنوع در اجرای نغمات، به شرط زیبایی تا ۲ نمره به دعا خوان تعلق می‌گیرد.

۱-۳: موارد امتیاز ویژه با صلاحدید داور « حداکثر ۲ امتیاز »

۱-۴: امتیازات و نمرات مربوط به تجوید و وقف ابتداء و حسن اجرا « ۳۰ امتیاز »

موضوع	عنوان	ضوابط	امتیاز
تجوید و وقف و ابتداء	۱	صحیح و عربی ادا کردن حروف «رعایت حق حروف و مخارج آن»	۴
		صحیح ادا کردن حرکات	۴
		عدم کشش بیش از حد متعارف حرکات کوتاه، مدتها غنه‌ها، حروف مشدد و ساکن	۲
		وقف و شروع مناسب، متناسب با معانی دعا	۵
		حسن اجرا و تاثیر بر مستمعین	۱۵
موارد کسر شده		مکث و سکوت غیر متعارف و قبیح که مخل معنا شود	۱
		وقف و ابتدای نامتعارف و قبیح که مخل معنا شود	۱

۲- آئین نامه اجرایی:

۱-۲. شرکت کنندگان در مدت ۸ دقیقه، در مرحله کشوری می باید به قید قرعه یکی از فرازهای مناجات خمسۀ عشر شامل تائبین، ذاکرین، محبین، شاکرین و شاکین و بخش پایانی دعای عرفه منقول از سید ابن طاووس (انا فقیر فی غنای) را اجرا نمایند. در مرحله ملی نیز شرکت کنندگان باید به قید قرعه فرازهایی از کل دعای عرفه به انضمام بخش پایانی مذکور را اجرا نمایند.

۲-۲. داوری در مرحله ملی توسط حداقل ۳ نفر از داوران مورد تأیید دبیرخانه انجام می پذیرد.

۳-۲. در مرحله کشوری و ملی، در راستای مستند سازی و پرهیز از هرگونه شائبه باید تصویربرداری همراه با کیفیت مطلوب صدا و تصویر از کل اجرای متسابقین انجام پذیرد تا در صورت ابهام یا اعتراض هر یک از متسابقین بتوان با بازبینی فیلم مذکور به اعتراضات رسیدگی فنی و دقیق نمود لازم به ذکر است در فیلم مذکور تصویر مسابقه دهنده باید با پس زمینه سن، بنر و جایگاه محل برگزاری مسابقات باشد و در صورت امکان یک نسخه از اجرای هر فرد بر روی CD با برچسب مسابقات به وی تقدیم گردد.

۴-۲. در بخش دانشگاهی در صورت تعذر از تأمین داوران مورد تأیید دبیرخانه باید از اجرای شرکت کنندگان در دانشگاه تصویربرداری همراه با کیفیت مطلوب صدا و تصویر از کل اجرای متسابقین انجام پذیرد تا در صورت ابهام یا اعتراض هر یک از متسابقین بتوان با بازبینی فیلم مذکور به اعتراضات رسیدگی فنی و دقیق نمود لازم به ذکر است در فیلم مذکور تصویر مسابقه دهنده باید با پس زمینه سن، بنر و جایگاه محل برگزاری مسابقات باشد و در صورت امکان یک نسخه از اجرای هر فرد بر روی CD با برچسب مسابقات به وی تقدیم گردد.